

Marijke Schekkerman
Specialist in Gifted Education

www.debegaafdenwijzer.nl
e-mail: debegaafdenwijzer@upcmail.nl

Opzet cursus “Excellent en begaafd (in het) onderwijs”:

Aanleiding:

Steeds meer scholen zijn zich bewust van de andere onderwijsbehoefte van de excellente, begaafde en hoog begaafde leerlingen in hun school. Naast de zorg voor de leerlingen die uitvallen aan de onderkant wordt er nu ook onderwijs aanbod georganiseerd voor de leerlingen die extra begeleiding nodig hebben “aan de bovenkant” van het curriculum. Compacten en verrijken in de klas wordt door veel scholen (nu ook door verschillende lesmethodes) standaard in het klaslokaal. Met het compacten en verrijken in de klas wordt aan een klein deel van de onderwijs behoefte van de hoogbegaafde leerlingen tegemoet gekomen. Een plusklas of pluslessen organiseren biedt de school meer kansen om de leerlingen te bieden wat zij nodig hebben: samen werken met ontwikkelingsgelijken, zelfbeeld ontwikkelen, zicht krijgen op sterke en zwakke kanten, maar ook het op hoger niveau werken aan projecten door bijvoorbeeld het werken met hogere denkkorde vragen (Taxonomie van Bloom).

De rol van verrijking in de school:

Een plusklas is een deeltijd aanbod, waarbij de (hoog) begaafde leerlingen in kleinere setting (vaak 10-16 leerlingen) aan de slag gaan met verrijkingswerk. Deze setting met cognitief uitdagendere opdrachten , die een groot beroep doen op de creativiteit en het denkvermogen van de leerlingen, zorgt er voor dat de leerlingen op een andere manier uitgedaagd worden dan met verrijking in de klas gebeurt. De begeleiding van de leerlingen is een belangrijk deel van de taak van de plusklas leerkracht, begeleiding op executieve functie, op “leren leren”, op de sociale en de emotionele ontwikkeling en op de totale persoonlijke ontwikkeling van de leerling: “wie ben ik en wat kan ik en hoe kan ik bereiken wat ik wil”. Maar ook verrijking in de klas is een onderdeel van een breed ondersteuningsprofiel voor deze leerlingen. Coördinatie en een doorlopende lijn is van belang voor het wel bevinden van de excellente, getalenteerde en (hoog) begaafde leerlingen.

DE hoogbegaafde leerling bestaat niet, elk individu heeft net als kinderen met een andere begaafdheid een eigen persoonlijkheid, een eigen talent, een eigen leerstijl en eigen interesses. De reden dat contact met ontwikkelingsgelijken voor deze kinderen zo belangrijk is, is dat zij in een heterogene klas in de basisschool weinig andere kinderen treffen waaraan zij zich kunnen meten en spiegelen. Hierdoor lopen zij meer kans dat zij geen idee hebben wat hun talenten en valkuilen zijn dan andere leerlingen. Hierdoor loopt de leerling de kans dat ontwikkeling van het zelfbeeld, de talenten en de persoonlijkheid niet leiden tot een evenwichtige (hoog) begaafde leerling die excellente prestaties zou kunnen leveren. In recent onderzoek¹ blijkt dat slechts een kleine 40% van de hoogbegaafde leerlingen een VWO advies krijgen aan het eind van de basisschool.

¹ School aan Zet. (2012). *Drieluik Excellentie De doorstroom van excellente leerlingen door het Primair Onderwijs*. School aan Zet.

De cursus:

Voor een leerkracht, die deze leerlingen gaat begeleiden, is het van belang om de achtergrond, de kansen en de valkuilen van hoogbegaafde leerlingen te kennen en die kennis toe te kunnen passen in de begeleiding van deze groep leerlingen.

In de cursus "Excellent en begaafd (in het) onderwijs" zal aan een breed scala onderwerpen aandacht besteed worden, zodat de leerkracht handvatten krijgt voor de begeleiding van de leerlingen. De cursus is praktijk gericht en de onderwerpen worden zodanig gebracht dat ze direct toepasbaar zijn in de klas. Het doel van de cursus is om achtergrondinformatie te geven over de (hoog) begaafdheid en daarnaast een breed aanbod te bieden van onderwerpen, werkvormen en materialen, die gebruikt kunnen worden in de klas en in de plusklas. Theorie en praktijk slaan de handen in een.

Opzet voor de plusklas leerkrachten:

Studie opzet: 6 bijeenkomsten binnen 1 schooljaar. Tussen de studie bijeenkomsten door krijgen de cursisten opdrachten om de theorie toe te passen in de plusklas. Ook zal bij elke bijeenkomst tijd ingeruimd worden voor de bespreking van vragen en casussen uit de praktijk van de cursisten. In het tweede deel van de cursus werken de cursisten aan het inrichten van een project voor in de klas of in de plusklas. Onderwerp, inhoud, werkvormen en dergelijke kunnen gebruikt worden uit de lessen van de cursus, maar ook zelf bedacht en ontwikkeld worden. De projecten worden aan het eind van de cursus in de laatste bijeenkomst gepresenteerd aan de groep en de bestanden worden gedeeld, zodat de projecten door de andere cursisten kunnen worden gebruikt in de dagelijkse praktijk.

De beoordeling vindt plaats op basis van de opdrachten die elke bijeenkomst moeten worden ingeleverd en het eind project. De cursist is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen inzet en het leereffect in de cursus.

Studielast:

• 6 bijeenkomsten van 3 uur (incl. reistijd/ voorbereiding)	30 uur
• Lezen theoretische achtergrond	20 uur
• Voorbereiden en uitvoeren opdrachten	20 uur
• Voorbereiden en uitvoeren eind opdracht	40 uur
• Maken eind verslag	10 uur

Dit betreft een totale studielast van ongeveer 120 uur, waarvan een groot deel van ten goede komt aan de leerlingen en de ontwikkeling van lessen en lesmateriaal. En waarbij de opleiding ook een aantal bruikbare projecten of producten(bv. Beleid) oplevert, voor het volgende school jaar (plus)klas.

Kwaliteitsgaranties:

- 'De Begaafden Wijzer' is geregistreerd in het Centraal Register Kort Beroeps Onderwijs (CRKBO). Dit houdt in dat de trainingen en workshops die 'De Begaafden Wijzer' aanbiedt, voldoen aan de kwaliteitscode die de CPION voert.
- De cursusleider, Marijke Schekkerman van 'De Begaafden Wijzer', is in het bezit van een ECHA diploma, waaraan hoge kwaliteitseisen zijn gesteld door het Centrum voor Begaafdheidsonderzoek CBO aan de Radboud universiteit Nijmegen en draagt de titel: ECHA-Specialist in Gifted Education, een titel afgegeven door de European Council of High Ability.
- De cursusleider, Marijke Schekkerman van 'De Begaafden Wijzer', is geregistreerd in het register van de vereniging ECHA Nederland, waarmee zij voldoet aan de kwaliteitseisen, die de vereniging aan haar leden stelt.

De indeling en inhoud van de cursus:

		Onderwerp	Opdrachten
1	Theoretisch kader <i>Wat is excellent, talent en hoogbegaafd?</i> <i>Signalering/diagnostiek</i>	Gericht op harmonisch en disharmonische leerlingen	• Welke theorie sluit het meest bij jou aan • Signaleren van een leerling
2	Verrijkingsaanbod in de school <i>Compacten in de klas</i> <i>Verrijken in de klas en de plusklas</i>	• Afstemming doelen en aanbod • Begeleiding • Motivatie, mindset • Beoordelen en evalueren • Profielen B&N	• Welke doelen heeft de plusklas • Begeleidingsopdracht: strategie training op doorzettingsvermogen
3	Leren Leren / <i>Leren presteren</i>	Waarop en hoe kun je sturen in de plusklas. • Onderpresteren • Communicatie met leerlingen, met groepsleerkracht, met ouders • Port folio en begeleiding	• Verslag en evaluatie van een leerling- of oudergesprek • Vervolg van de strategieopdracht van bijeenkomst 2: hoe zou je de leerling kunnen begeleiden • Portfolio en feedback gesprekken
4	Leren denken: <i>Nieuwsgierige, kritische en wetenschappelijke denkhouding</i>	• Breinkennis • Nieuwsgierigheid • Strategisch werken • Onderzoekend leren • Taxonomie van Bloom	• Opzet en uitvoeren en van een project voor in de klas of in de plusklas
5	Beleid in de school: <i>Welke stappen</i>	• Sociale aspecten • Emotionele diepgang • Leren omgaan met hoogbegaafdheid • Psychologische basisbehoeften	• Gespreksopdracht of werken met een spelvorm op gebied van Sociale en of emotionele ontwikkeling
6	Presentaties deelnemers: <i>Aanvulling Kleuters en sociaal emotioneel</i>	Terugkomdag: Presentaties van het geleerde	Afsluiting

Praktische gegevens:

De cursus bijeenkomsten worden gepland op de woensdagavond van 19.00 – 21.30 uur en vinden plaats in Weesp, Korte Stammerdijk 18.

Planning:

1. Online workshop SLO op eigen planning	5. Woensdag 14 december 2016
2. Woensdag 21 september 2015	6. Woensdag 18 januari 2016
3. Woensdag 12 oktober 2016	7. Woensdag 15 februari 2016
4. Woensdag 9 november 2016	

Opgeven kan doormiddel van een mail met je gegevens aan: debegaafdenwijzer@upcmail.nl

De kosten voor de cursus betreffen € 650,- euro per cursist, een bedrag voor het printwerk zal hier nog bij komen. Vanwege de (beroeps)onderwijs achtergrond en de registratie bij het CRKBO van “De Begaafden Wijzer” wordt hierover geen BTW geheven.

Aan het einde van de cursus ontvangen de deelnemers een certificaat van deelname en beschikken zij over de basiskennis en -vaardigheden (competenties) die nodig zijn om een professionele begeleiding te geven aan (hoog)begaafde leerlingen in de (plus)klas.

Marijke Schekkerman,
Weesp, 16 juni 2016.

